

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului depus de Tudor Furtună

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Tudor Furtună împotriva Consiliului mun. Chișinău cu privire la declararea ilegală a refuzului și obligarea emiterii actului administrativ cu privire la asigurarea reclamantului Tudor Furtună împreună cu membrii familiei sale cu spațiu locativ

împotriva încheierii din 20 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru

*(Dosarul nr. 3r-65/25
NR. PIGD 2-10125089-01-3r-11032025)*

Prin cererea de schimbare a modului de executare nu se poate solicita schimbarea esenței hotărârii judecătorești ce urmează a fi executată.

Curtea de Apel Chișinău: jud. N. Vascan,
Curtea de Apel Chișinău: jud. A. Panov, D. Corlăteanu, A. Malîi

21 mai 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Tudor Furtună

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 27 septembrie 2010, Tudor Furtună a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată împotriva Consiliul mun. Chișinău, prin care a solicitat obligarea Consiliului mun. Chișinău să emită actul administrativ - Decizie cu privire la asigurarea sa împreună cu membrii familiei sale cu spațiu locativ într-un îmbunătățirea condițiilor de trai conform normelor stabilite de legislația în vigoare și încasarea prejudiciului moral în sumă de 3000 de lei.

2. Prin hotărârea din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Tudor Furtună.

S-a declarat ilegal refuzul Consiliului mun. Chișinău privind asigurarea lui Tudor Furtună împreună cu membrii familiei sale cu spațiu locativ conform normelor stabilite de legislația în vigoare.

S-a obligat Consiliul mun. Chișinău să asigure reclamantul Tudor Furtună împreună cu membrii familiei sale cu spațiul locativ, conform normelor stabilite de legislația în vigoare.

S-a respins pretenția reclamantului Tudor Furtună împotriva Consiliului mun. Chișinău privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 3000 de lei.

3. Prin decizia din 16 februarie 2011 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul declarat de Consiliul mun. Chișinău și s-a menținut hotărârea din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău.

4. La 10 noiembrie 2023, Tudor Furtună a depus cerere prin care a solicitat schimbarea modului și ordinii de executare a hotărârii din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, prin încasarea de la Consiliul mun. Chișinău în beneficiul său a unei sume bănești egale cu costul comercial de piață a unui apartament cu 2 odăi în mun. Chișinău, care constituie nu mai puțin de 42000 de Euro și încasarea cheltuielilor de judecată.

5. Prin încheierea din 20 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru, s-a respins cererea depusă către Tudor Furtună cu privire la schimbarea modului și ordinii de executare a hotărârii din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de

Tudor Furtună împotriva Consiliului mun. Chișinău cu privire la obligarea emiterii actului administrativ cu privire la asigurarea reclamantului Tudor Furtună împreună cu membrii familiei sale cu spațiu locativ.

6. La 04 februarie 2025, Tudor Furtună a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 20 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a cererii sale cu privire la schimbarea modului și ordinii executării hotărârii din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Centru.

7. În motivarea recursului, recurentul a reiterat cele invocate în cererea cu privire la schimbarea modului și ordinii de executare a hotărârii judecătorești, suplimentar a indicat că, consideră încheierea adoptată neîntemeiată și ilegală, pasibilă de a fi casată.

8. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că Tudor Furtună s-a conformat dispozițiilor art.242 al Codului administrativ și a depus în termen recursul împotriva încheierii din 20 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru, la 04 februarie 2025.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

9. Art.13 lit. d) din Legea cu privire la veterani nr. 190 din 08 mai 2003 (în vigoare la data emiterii hotărârii):

„ Protecția socială a veteranilor presupune realizarea unui sistem de măsuri pentru crearea condițiilor care le-ar asigura bunăstarea economică și confortul moral, le-ar acorda drepturi și facilități suplimentare exprimate prin:

d) acordarea, procurarea, construirea și întreținerea locuințelor”

10. Art.20 alin.(1) din Legea cu privire la veterani nr. 190 din 08 mai 2003 (în vigoare la data emiterii hotărârii):

„(1) În conformitate cu legislația în vigoare, autoritățile administrației publice locale au dreptul să stabilească, din contul mijloacelor unităților administrativ-teritoriale respective, în limita posibilităților, facilități suplimentare pentru veterani.”

11. Art.10 din Codul cu privire la locuințe al R.S.S. Moldovenești (în vigoare la data emiterii hotărârii):

„Cetățenii R.S.S. Moldovenești au dreptul de a primi, în modul stabilit, o încăpere de locuit în casele fondului obștesc sau de stat de locuințe ori în casele cooperativelor de construire a locuințelor.

Încăperile de locuit în casele fondului obștesc și de stat de locuințe, precum și în casele cooperativelor de construire a locuințelor se pun la dispoziția cetățenilor pentru folosință fără termen.”

12. Art.28 din Codul cu privire la locuințe al R.S.S. Moldovenești (în vigoare la data emiterii hotărârii):

„Cetățenii, care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative, au dreptul de a primi pentru folosire o încăpere de locuit în casele fondului locativ de stat sau obștesc în modul, prevăzut de legislația Uniunii R.S.S., de prezentul Cod și de altă legislație a R.S.S. Moldovenești. Cetățenilor susmenționați, care trăiesc permanent în centrul populat respectiv, încăperile de locuit li se acordă (dacă altceva nu este stabilit prin legislația Uniunii R.S.S. și a R.S.S. Moldovenești), de regulă, sub formă de apartament separat pentru familie.

Se consideră, că cetățenii au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative în temeiurile, prevăzute de legislația Uniunii R.S.S., de prezentul Cod (articolul 30) și de altă legislație a R.S.S. Moldovenești.”

13. Art.37 din Codul cu privire la locuințe al R.S.S. Moldovenești (în vigoare la data emiterii hotărârii):

„Încăperile de locuit li se acordă cetățenilor, care se află la evidență și au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de locuit, potrivit ordinii stabilite în liste, ținându-se seama de data luării la evidență și în dependență de mărimea spațiului locativ, dat în exploatare și eliberat în centrul populat respectiv.”

14. Art. 241 alin. (1) din Codul administrativ:

„(1) Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărîre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.”

15. Art. 242 din Codul administrativ:

„Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic”

16. Art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ:

„(5) Curtea Supremă de Justiție soluționează:

b) cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.”

17. Art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ:

„(1) Examinînd recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii:

b) respinge recursul.”

18. Art. 195 din Codul administrativ:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.”

19. Art. 249 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) După pronunțarea hotărîrii, instanța care a adoptat-o nu este în drept să o anuleze nici să o modifice.”

20. Art. 252 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) În funcție de situația materială a părților sau de alte circumstanțe, instanța emitentă, la cererea participanților la proces sau la propunerea executorului judecătoresc, amîină ori eșalonează executarea hotărîrii, de asemenea schimbă modul sau ordinea de executare a acesteia.”

21. Art. 77 alin. (1) și (2) din Codul de executare:

„(1) Dacă există circumstanțe care fac executarea dificilă sau imposibilă, executorul judecătoresc sau părțile în procedura de executare vor înainta în instanța de judecată care a eliberat documentul executoriu o cerere privind schimbarea modului și a ordinii de executare a hotărârii.

(2) Cererea de schimbare a modului și a ordinii de executare a hotărârii se examinează în modul prevăzut la art.252 din [Codul de procedură civilă](#), în cel mult 30 de zile.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

22. Analizând circumstanțele cauzei prin prisma cadrului legal relevant și a considerentelor expuse mai sus, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată soluția pronunțată de Curtea de Apel Centru privind respingerea cererii depuse de Tudor Furtună, având ca obiect schimbarea modului și ordinii de executare a hotărârii din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, prin substituirea obligației de acordare a unui spațiu locativ cu plata unei sume bănești echivalente valorii comerciale de piață a unui apartament cu două camere în mun. Chișinău, în cuantum de minimum 42 000 de Euro.

23. În susținerea acestei concluzii, instanța de recurs reține ca fiind corectă aprecierea instanței ierarhic inferioare potrivit căreia cererea menționată nu poate fi admisă, întrucât transformarea obligației de acordare a unui spațiu locativ în obligația de plată a unei sume de bani echivalente prețului comercial al unui apartament ar echivala cu o modificare a esenței hotărârii judecătorești irevocabile. Aceasta ar transforma hotărârea dintr-una cu caracter nepatrimonial într-una patrimonială, ceea ce excede scopului urmărit prin mecanismul executării.

24. Altfel spus, instanța de recurs confirmă în mod justificat temeiurile juridice reținute de instanța ierarhic inferioară, reiterând că hotărârea din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău a stabilit în sarcina Consiliului municipal Chișinău obligația de a acorda reclamantului Tudor Furtună **spațiu locativ în folosință**, nu în proprietate.

25. Astfel, raționamentul Curții de Apel Chișinău se aliniază normelor legale aplicabile la data emiterii hotărârii, în special art. 10 și art. 28–37 din Codul cu privire la locuințe al R.S.S. Moldovenești, care consacră dreptul cetățenilor la locuință în regim de folosință, în condițiile evidenței și necesității; art. 13 lit. d) și art. 20 din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani, care permite autorităților locale să acorde locuință și să stabilească facilități suplimentare, fără a le impune obligații de proprietate; art. 443 din Codul de procedură civilă, care interzice modificarea esenței unei hotărâri judecătorești irevocabile prin procedura de schimbare a modului de executare.

26. În acest context, Curtea de Apel Chișinău a respins în mod întemeiat solicitarea privind înlocuirea executării în natură cu plata unei sume echivalente cu prețul de piață al unui apartament, reținând că o asemenea măsură ar altera natura și scopul hotărârii inițiale, transformând o obligație de a face (acordarea folosinței unui spațiu locativ) într-o obligație de plată patrimonială, străină obiectului litigiului.

27. Această abordare este în acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în special cu hotărârea *Prodius și alții c. Republica Moldova* (cererea nr. 44894/13 și altele, 19 octombrie 2021), în care CEDO a reținut că neexecutarea hotărârilor judecătorești ce recunosc drepturi sociale, precum cele locative, constituie o încălcare a art. 6 §1 din Convenție și a art. 1 din Protocolul nr. 1. Totuși, CEDO nu impune statelor transformarea automată a acestor drepturi în creanțe bănești, ci subliniază obligația pozitivă a autorităților de a asigura o executare efectivă, rezonabilă și conformă cu obiectul hotărârii inițiale.

28. Prin urmare, refuzul Curții de Apel Chișinău de a admite înlocuirea cu o plată bănească nu poate fi interpretat ca o negare a dreptului recunoscut, ci ca o măsură de protecție a autorității de lucru judecat și a legalității procesului de executare, în deplin acord cu principiile stabilite de Curte în cauza *Prodius* și cu obligațiile ce revin statului în temeiul Convenției.

29. Așadar, analizând cererea formulată de Tudor Furtună în raport cu prevederile legale incidente, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată, în acord cu Curtea de Apel Chișinău, că aceasta nu se încadrează în sfera de aplicare a art. 77 din Codul de executare și nici a art. 252 din Codul de procedură civilă, întrucât, în esență, urmărește modificarea conținutului unei hotărâri judecătorești definitive, și nu doar ajustarea modalității de punere în executare a acesteia.

30. Mai mult, cererea contravine dispozițiilor art. 249 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care interzic în mod expres instanței să anuleze sau să modifice propria hotărâre după pronunțarea acesteia, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

31. Instanța de recurs subliniază că schimbarea modului și/sau ordinii de executare a unei hotărâri judecătorești irevocabile nu poate afecta conținutul acesteia. Aplicarea acestei instituții procesuale presupune respectarea sensului și efectelor hotărârii, fiind permisă doar adaptarea modalității tehnice de executare.

32. În acest sens, schimbarea modului de executare presupune transformarea felului de realizare a obligației fără a altera obiectul hotărârii, în timp ce schimbarea ordinii de executare vizează modificarea succesiunii acțiunilor de executare, fără a modifica fondul acesteia.

33. Prin urmare, aplicarea instituției prevăzute de art. 77 din Codul de executare este posibilă doar în măsura în care se dovedește imposibilitatea

executării hotărârii în forma sa actuală, iar în lipsa acestei condiții, orice încercare de substituire a obligației inițiale constituie o încălcare a caracterului irevocabil și obligatoriu al hotărârii.

34. Din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea din 20 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru, prin care a fost respinsă cererea depusă către Tudor Furtună cu privire la schimbarea modului și ordinii de executare a hotărârii din 22 noiembrie 2010 a Curții de Apel Chișinău, este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

35. Din aceste motive, în conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul depus de Tudor Furtună împotriva încheierii 20 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă